

**IZDANJA HAZU
U FONDOVIMA I ZBIRKAMA NARODNIH KNJIŽNICA
BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE**

**150 GODINA
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI (1861.-2011.)**

KATALOG IZLOŽBE

Zagreb – Bjelovar, 2011.

Sadržaj

Uvod	5
Kratka povijest Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti	5
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad	
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru	7
Izdanja HAZU u fondovima i zbirkama narodnih knjižnica	
Bjelovarsko-bilogorske županije	10
Razred za društvene djelatnosti	13
Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti	16
Razred za prirodne znanosti	17
Razred za medicinske znanosti	20
Razred za filološke znanosti	21
Razred za književnost	23
Razred za likovne umjetnosti	26
Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju	28
Razred za tehničke znanosti	29
Na kraju...	29
Izvori i literatura	32

Katalog izložbe

Izdanja HAZU u fondovima i zbirkama
narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije –
150 godina Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (1861.-2011.)

Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar, od 6. do 31. svibnja 2011.

Nakladnik

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti Zagreb
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru

Za nakladnika

Akademik Pavao Rudan

Fotografije

Damir Fabijanić & Foto PAL Bjelovar

Grafičko oblikovanje

Studio Colorsoft – Ivanček

Tisak

Kalisto d. o. o., Bjelovar, 2011.

Naklada 300 primjeraka

Ilija Pejić
Vladimir Strugar

IZDANJA HAZU
U FONDOVIMA I ZBIRKAMA NARODNIH KNJIŽNICA
BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

150 GODINA
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI (1861.-2011.)

KATALOG IZLOŽBE

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru

Zagreb – Bjelovar, 2011.

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru
Narodna knjižnica „Petar Preradović“ u Bjelovaru
Družba „Braća hrvatskog zmaja“ Zmajski stol Bjelovar

IZDANJA HAZU U FONDOVIMA I ZBIRKAMA NARODNIH KNJIŽNICA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

150 GODINA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI (1861.–2011.)

Autori izložbe Ilija Pejić i Vladimir Strugar

Otvaranje izložbe u petak, 6. svibnja 2011. u 18 sati

Program

Prof. dr. sc. Slobodan Kažetel: 150 godina Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Prof. dr. sc. Vladimir Strugar: Utemeljenje i djelovanje Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru

Ilija Pejić: Izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u knjižnicama Bjelovarsko-bilogorske županije

Ulomci iz govora Josipa Jurja Strossmayera u Hrvatskom saboru 29. travnja 1861. Antun Tudić, Arhivski zbirnik

Kristina Anđelka Dopar, izvornik i Marija Sabolić, ilustracija postera

Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar Studijski odjel, Trg E. Kvaternika 11/2

Izložba je otvorena od 6. do 31. svibnja 2011.

Uvod

Na 4. sjednici Znanstvenog vijeća Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru 27. siječnja 2011. dogovoreno je da se pripremi izložba o sto i pedeset godina osnutka i djelovanja HAZU. Izložba bi slikom i riječju prikazala djelovanje Akademije, a posebice Zavoda u proteklih pet godina. Nastojali smo izbjeći duge povijesne preglede, a više smo pažnje posvetili stvarnom životu Akademije kao krovne znanstvene ustanove hrvatskog naroda. Zato smo istražili bogatu, i po nama najvažniju, nakladničku djelatnost HAZU, posebice njezina izdanja koja se nalaze u fondovima i zbirkama naših javnih knjižnica. Rezultati tog istraživanja prezentirani su u ovom radu.

Kratka povijest Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Povijest Akademije, od osnutka 1861. pod nazivom Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti te od 24. srpnja 1991. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, bilježi 2011. godine stoljeće i pol postojanja i djelovanja kao najvažnija nacionalna znanstvena i umjetnička ustanova. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti najstarija je akademija na jugoistoku Europe.

Hrvatski je sabor 29. travnja 1861., nakon znamenita govora Josipa Jurja Strossmayera, velikog mecene, prihvatio prijedlog o osnivanju Akademije.

„Gospodo narodni zastupnici!

U akademiji znanosti sve struke znanja čovječanskoga u višem znamenovanju zastupane biti moraju. Mudroslovlje, filologija, pravoslovlje, prirodoslovlje sa svim ograncima svojima, bogoslovlje, slovoslovlje, povjesnica, itd., itd. u višem smislu u akademiji znanosti stjecište i utočište svoje naći imaju. Akademija znanosti ima biti umovi-

Ciljevi su:

☞ ponuditi javnosti kratak povijesni presjek, sliku HAZU u proteklih sto i pedeset godina,

☞ prezentirati rad (izdanja, skupove, projekte) Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad HAZU u Bjelovaru,

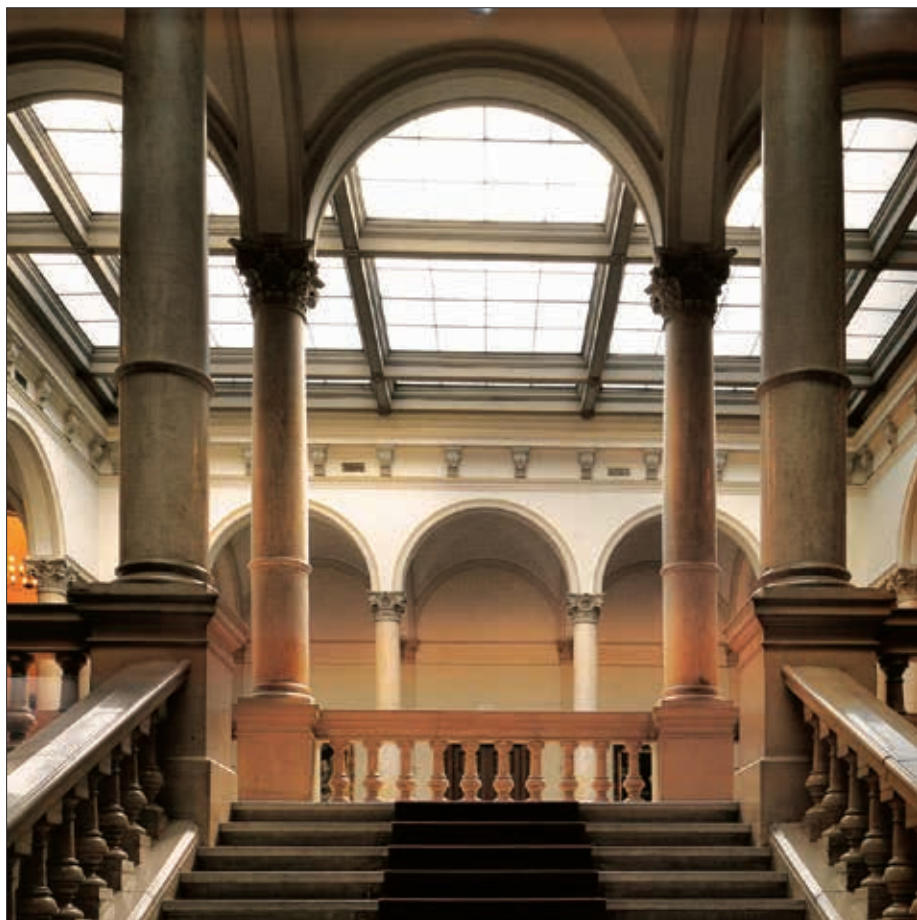
☞ ukazati na bogatu nakladničku djelatnost HAZU s naglaskom na njezina izdanja u fondovima i zbirkama u narodnim knjižnicama BBŽ-a,

☞ potaknuti knjižnice da analitički obrade najznačajnije Akademijine edicije (Rad, Stari pisci hrvatski, zbornici radova s pojedinih znanstvenih skupova...) da bi se korisnicima olakšao pristup znanstvenim informacijama.

ma, koji se poput orla na krilima uzvišenoga duha svoga nebu pod oblake dižu, najplemenitiji cilj radnje duševne. Akademija znanosti ima biti nagrada i lovor-vijenac ljudima koji su se ma u kojoj struci znanosti osobito odlikovali. To vam, pake, gospodo, akademija samo onda biti može ako se budu sve struke znanosti u sredini našoj i u narodnom duhu predstavljale i podučavale; ako se bude putem sveučilišta vrelo otvorilo, iz kojega će krasna omladina naša žeđu svoju duševnu trnuti i onim se blagom obogatiti moći, koje više čovjeka resi i odlikuje nego ikakvo sjajno ime, više nego sve blago materijalno ovoga svijeta“.

Dan Hrvatske akademije obilježava se svake godine 29. travnja.

Nakon što je vladar potpisom 4. ožujka 1866. potvrdio njezina pravila koja je predložio Sabor, izabrano je prvih 16 Akademijinih članova, pa je njihovim izborom Akademija bila i stvarno i pravno konstituirana. Biskup Strossmayer izabran je za pokrovitelja, a istaknuti povjesničar dr. Franjo Rački za predsjednika Akademije.

Atrij palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Predsjednici Akademije: Franjo Rački (1866.-1887.), Pavao Muhić (1887.-1890.), Josip Torbar (1890.-1900.), Tade Smičiklas (1900.-1914.), Tomislav Maretić (1914.-1918.), Vladimir Mažuranić (1918.-1921.), Gustav Janeček (1921.-1924.), Gavro Manojlović (1924.-1933.), Albert Bazala (1933.-1941.), Tomo Matić (1942.-1945.), Andrija Štampar (1947.-1958.), Grga Novak (1958.-1978.), Jakov Sirotković (1978.-1991.), Ivan Supek (1991.-1997.), Ivo Padovan (1998.-2003.), Milan Moguš (2004.-2010.), Zvonko Kusić (2011. -).

Akademija:

☞ potiče i organizira znanstveni rad i zalaže se za primjenu postignutih rezultata,

razvija umjetničku i kulturnu djelatnost i brine o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu;

☞ objavljuje rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva;

☞ predlaže mjere za unaprjeđivanje znanosti i umjetnosti na područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku;

☞ surađuje sa 28 inozemnih akademija i znanstvenih organizacija, sveučilištima, znanstvenim ustanovama, državnim tijelima, kulturnim i drugim ustanovama te znanstvenicima i umjetnicima iz zemlje i inozemstva.

Znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organizira

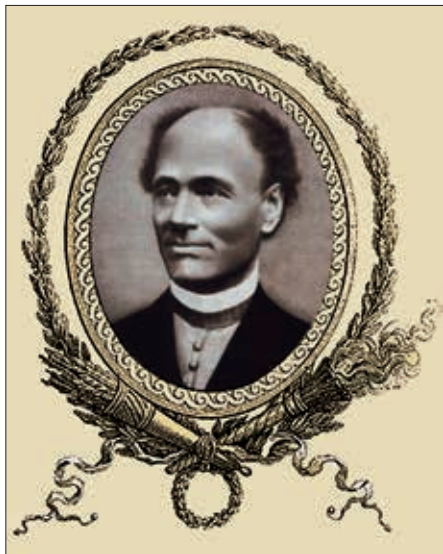
se danas u devet razreda, u 22 znanstvenoistraživačke te 4 umjetničke jedinice (u Zagrebu i izvan njega), u 15 znanstvenih vijeća i 8 odbora. Rade različita povjerenstva i centri sa sjedištem u Zagrebu ili izvan njega.

Akademijini razredi su: Razred za društvene znanosti, Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, Razred za prirodne znanosti, Razred za medicinske znanosti, Razred za filološke znanosti, Razred za književnost, Razred za likovne umjetnosti, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju i Razred za tehničke znanosti.

Akademijina tijela su: *Skupština* Akademije koju čine svi redoviti članovi i *Predsjedništvo* čije članove bira Skupština između članova onih razreda koji nisu zastupljeni u Upravi Akademije.

Krajem 2010. Akademija je imala 138 redovitih članova, 137 dopisnih članova i 91 člana suradnika.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti na Skupštini od 29. lipnja 1993. utemeljila je *Zakladu*, kojoj je cilj unaprjeđivanje kulture, umjetnosti, znanosti i odgoja, kao bitnih čimbenika duhovnoga, gospodarskoga, političkoga i sveopćega napretka Hrvatske.

Josip Juraj Strossmayer, utemeljitelj i pokrovitelj Akademije

Franjo Rački, prvi predsjednik Akademije

Akademija ima 12 znanstvenoistraživačkih jedinica (zavoda) izvan Zagreba:

1. Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci
2. Zavod za povijesne znanosti u Zadru
3. Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu
4. Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku
5. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku
6. Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku
7. Zavod za znanstveni rad u Varaždinu
8. Centar za znanstveni rad u Vinkovcima
9. Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru
10. Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Požegi
11. Antropološki centar u Dubrovniku
12. Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Vukovaru.

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru

Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija potpisali su 9. svibnja 2005. ugovor s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti o radu Zavoda u Bjelovaru. U rujnu 2006. Zavod je smješten u odgovarajuću prostor u obnovljenoj vojarni, u Ulici Antuna Branka Šimića 1.

Akademija je 21. studenoga 2005. imenovala upraviteljem Zavoda prof. dr. sc. Vladimira Strugara, a Predsjedništvo je 24. rujna 2008. imenovalo prof. dr. sc. Slobodana Kaštelu, člana suradnika Akademije, voditeljem Zavoda.

Zavod se od početka rada (2006.) posvetio organiziranju znanstvenih i stručnih skupova te savjetovanja. U proteklom je razdoblju organizirao četiri skupa:

☞ 7. prosinca 2006. znanstveni skup pod nazivom *250. obljetnica Bjelovara: izgradnja i razvoj 1756.-2006.* Na skupu je prezentirano 14 izlaganja;

☞ 18. listopada 2007. znanstveni skup na kojem je 17 autora predstavilo svoja istraživanja povijesti i sadašnjosti Bjelovarsko-bilogorske županije pod nazivom *Bjelovarsko-bilogorska županija: prošlost i sadašnjost;*

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru

26. studenoga 2009. održano je znanstveno savjetovanje *Bjelovarsko-bilogorska županija: razvoj temeljen na znanju*. Na skupu smo čuli šest izlaganja i sedam rasprava stručnjaka iz gospodarstva;

28. listopada 2010. održan je znanstveno-stručni skup *Garić-grad i okolica: od srednjovjekovlja do suvremenosti*. Na skupu je sudjelovalo 15 autora.

Stručni skup s temom *Zavod za znanstveno-istraživački i umjetnički rad u Bjelovaru: uloga, znanstveni potencijali i perspektive* održan je 2007. poradi informiranja stručne javnosti o kratkoročnim i dugoročnim programskim zadacima Zavoda. Bio je to poziv na suradnju. Konkretna je rezultat skupa stvaranje baze podataka o istraživačima, znanstvenicima i stručnim radnicima Bjelovarsko-bilogorske županije.

Zavod je bio jedan od suorganizatora 42. savjetovanja koje je održano u Bjelovaru 2007. pod nazivom *Arhivska služba i gospodarski arhivi* u organizaciji Hrvatskog državnog arhiva i Državnog arhiva Bjelovar.

Zavod je od 2009. nositelj projekta pod nazivom *Povijest grada Bjelovara od njegova utemeljenja do kraja Domovinskog rata*, čiju

Prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, voditelj Zavoda

realizaciju financira Grad Bjelovar. Istraživanje će trajati od 2009. do 2012. i završiti objavljivanjem monografije.

Zavod je nakladničku djelatnost ostvarivao objavljivanjem knjige sažetaka uoči održavanja znanstvenog skupa i savjetovanja. Cjelovita izlaganja objavljuju se u časopisu *Radovi Zavoda za znanstveno-istraživački i umjetnički rad u Bjelovaru*, čiji je prvi broj objavljen 2008.

Objavljene su sljedeće knjige sažetaka: *250. obljetnica Bjelovara: izgradnja i razvoj 1756.-2006.* (2006.), *Bjelovarsko-bilogorska županija: prošlost i sadašnjost* (2007.), *Bjelovarsko-bilogorska županija: razvoj temeljen na znanju* (2009.), *Garić-grad i okolica: od srednjovjekovlja do suvremenosti* (2010.).

Časopis *Radovi Zavoda za znanstveno-istraživački i umjetnički rad u Bjelovaru* utemeljen je 2008. Članovi Uredništva su: prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, prof. dr. sc. Vladimir Strugar, Mladen Medar, Ilija Pejić i dr. sc. Vjenceslav Herout, a glavni i odgovorni urednik je prof. dr. sc. Slobodan Kaštela. U

Sudionici predstavljanja Radova br. 3 (Bjelovar, 27. 1. 2011.)

prvom broju (2008.) objavljeno je trinaest izlaganja sa znanstvenog skupa posvećenog 250. obljetnici utemeljenja i razvoja Bjelovara (1756.-2006.). Potom su objavljena još dva broja i to 2009. (izlaganja sa znanstvenog skupa *Bjelovarsko-bilogorska županija: prošlost i sadašnjost*) te 2010. (izlaganja i rasprave sa znanstvenog savjetovanja *Bjelovarsko-bilogorska županija: razvoj temeljen na znanju*).

Zavod je redovito javnosti predstavljao svaki broj časopisa *Radovi*, ali je predsta-

zavičaj u Velikoj Pisanici, rodnom mjestu akademika Murtića.

Zavod od početka rada oprema vlastitu knjižnicu. Osim što su kupljene knjige iz vlastitih sredstava, knjižnici su knjige darovali Sabre Foundation, Hrvatski državni arhiv, Zavod za znanstvenoistraživački rad u Varaždinu i druge Akademijine jedinice. Knjižnica sada ima 1729 svezaka.

Poradi unaprjeđivanja rada Zavoda imenovani su 25. ožujka 2009. članovi Znanstvenog vijeća, čiji je predsjednik prof. dr.

Predstavljanje Radova br. 3. S lijeva: Antun Čikić, Ilija Pejić, Slobodan Kaštela i Vladimir Strugar (Bjelovar, 27. 1. 2011.).

vljao i djela drugih autora, primjerice knjigu *Divlja ruža* akademika Gorana Tribusona (2009.).

Zavod je 2008. organizirao zajedno s Gradskim muzejom Bjelovar izložbu *Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kroz fotografiju*, a 2010. *Edo Murtić – povratak u*

sc. Slobodan Kaštela a članovi prof. dr. sc. Vladimir Strugar, mr. sc. Tatjana Badrov i Ilija Pejić, prof.

U organizaciji Zavoda, te uz podršku Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije, održana je 28. listopada 2009. u Bjelovaru sjednica Predsjedništva Akademije.

Izdanja HAZU u fondovima i zbirkama narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti pokreće izdavačku djelatnost od samog osnivanja 1861. pod nazivom Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Kao krovna znanstvena ustanova hrvatskog naroda u svojim razredima okupljala je i okuplja najistaknutije znanstvenike i umjetnike iz različitih disciplina. Mnogi od njih, predavači na svjetski priznatim sveučilištima (V. Jagić, J. Hamm, R. Katičić...), članovi drugih akademija, dobili su najveća svjetska priznanja (Nikola Tesla...), a dvojica i Nobelovu nagradu (Leopold Ružička i Vladimir Prelog). Akademija se razvijala osnivanjem novih razreda, odjela, instituta..., povećanjem broja redovitih, izvanrednih i dopisnih članova, pokretanjem periodičkih publikacija i nizova (zbirki). Već 1867. izašao je prvi broj Rada koji izlazi i danas. To je svakako i najvrjedniji Akademijin niz u kojemu su objavljena mnoga znanstvena dostignuća, studije, disertacije.

Potom su uslijedile i druge zbirke: Ljetopis, Starine, Stari pisci hrvatski, Zbornik za narodni život i običaje, Codex diplomaticus, Hrvatska bibliografija, Katalozi izložbi Strossmayerove galerije, katalozi galerija i zbirki umjetnina HAZU, Rasprave Instituta za jezik, Hrvatski dijalektološki zbornik, pretisci HAZU, Radovi pojedinih zavoda, odsjeka, Sabrana djela hrvatskih pisaca, rječnici... Navedemo li još i časopise Filologija, Forum, Encyclopaedia moderna, Folia onomastica croatica, Anale za šumarstvo..., naznačili smo samo dio nakladničkog bogatstva HAZU kojeg naše narodne knjižnice posjeduju.

Članovi čitaonica na području tadašnje Bjelovarsko-križevačke županije rano su došli u doticaj s Akademijinim izdanjima, još krajem 19. stoljeća, a posebice u prvoj polovici 20. stoljeća što se vidi iz fondova zaštićenih zbirki. Poslije Drugog svjetskog rata ukinute su čitaonice i posvuda osni-

Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

7. PROSINCA 2006.
OD 9. SATI
GRADSKA VIJEĆNICA
A.B.ŠIMIĆA 1

1756.

nastajanje

BJELOVAR
250
GODINA

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM CROATICA
MDCCCLXI

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI I
ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD HAZU U BJELOVARU
ORGANIZIRAJU

ZNANSTVENI SKUP
250. OBLJETNICA BJELOVARA
IZGRADNJA I RAZVOJ 1756.-2006.

SUDJELUJU:
MIRELA SLUKAN ALTIĆ, MIRA KOLAR-DIMITRIJEVIĆ, IVAN DADIĆ, GORAN JAKOVLJEVIĆ,
ŽELJKO PLESKALT, VLADIMIR ŠTRUGAR, ILIJA PEJIĆ, INGA LISAC, SNJEŽANA PAUŠEK-BAŽDAR,
NENAD TRINAJSTIĆ, SILVIJA SITTA, MLADEN MEDAR, ZORKA RENIĆ I DAVORIN DIKLIĆ

vane javne knjižnice kao proračunske ustanove sa stalnim prihodima za svoje djelovanje. Tada se sve češće nabavljaju i Akademijina izdanja. Po svojoj osnovnoj namjeni javne, narodne knjižnice su otvorene svim slojevima građanstva pa

Akademijina izdanja, znanstvena po svom habitusu, pisana znanstvenim jezikom i stilom nisu nailazila na veliku čitanost a time i popularnost kao neka druga izdanja (Matice hrvatske, Društva sv. Jeronima, Hrvatskog pedagoškog zbora...). Unatoč

Župan Damir Bajs pozdravlja skup 7. 12. 2006.

tomu, na policama naših knjižnica (narodnih, školskih, specijalnih) Akademijina izdanja nalazila su svoje mjesto poradi stvarnih potreba studenata i drugih učenih građana za znanstvenim i pouzdanim informacijama. Tako je izgrađivana u narodu svijest o važnosti Akademije u razvoju i napretku hrvatskog naroda u svim sferama njegova života.

Gradonačelnica Đurđa Adlešić pozdravlja skup 7. 12. 2006.

Pokretanjem visokoškolskog obrazovanja u Bjelovaru povećane su potrebe za znanstvenim informacijama, a osnivanjem knjižnice Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad izdanja HAZU dobila su primjeren smještaj.

Pretraživanje online kataloga narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije,

dakle obrađene građe, pokazalo je da one posjeduju najznačajnija Akademijina izdanja od najranijih pa do današnjih dana:

- ☞ Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar: 784 sveska
- ☞ Gradska knjižnica S. Kolara Čazma: 51 svezak
- ☞ Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar: 76 svezaka
- ☞ Hrvatska knjižnica „Đuro Sudeta“ Garešnica: 88 svezaka
- ☞ Gradska knjižnica „Mato Lovrak“ Grubišno Polje: 53 sveska i
- ☞ Hrvatska knjižnica Hercegovac: 10 svezaka.

Pregled cjelokupne izdavačke djelatnosti HAZU u proteklih sto i pedeset godina (više od 5000 svezaka knjiga, časopisa, rječnika, kataloga, likovnih monografija...) izlazi iz okvira ove izložbe. Prezentacijom najznačajnijih knjiga, kapitalnih djela hrvatske znanosti i kulture što ih naše knjižnice

Akademik Slavko Cvetnić pozdravlja skup 7. 12. 2006.

posjeduju, ali i djela koja govore o bilogorskom kraju, potom djela akademika, koji mu pripadaju, želimo ukazati na to bogatstvo, a istovremeno i pokazati naše zajedništvo u promicanju istinskih vrijednosti. Priказali smo nakladničku djelatnost HAZU po razredima poradi preglednosti.

Razred za društvene znanosti

Razred za društvene znanosti okuplja povijesne znanosti, pravne znanosti, sociologiju, politologiju, filozofiju, demografiju, etnologiju te ekonomske znanosti.

Brojne studije, knjige, zbornici, pregledi... Jedne obuhvaćaju Hrvatsku u sveukupnosti njezina postojanja i trajanja kroz vrijeme (Hrvatska i Europa, sv. 1-5), druge slikaju bilogorski kraj kao demografske studije A. Welheimer Baletić, D. Feletara, P. Feletara ili povijesna kronika A. Baltazara Krčelića *Annuae* ...

Izbor

☞ Adamček, Josip. Agrarni odnosi u Hrvatskoj od sredine 15. do kraja 17. stoljeća. Zagreb: JAZU [etc.], 1980.

☞ Današnja financijalna znanost: zbornik radova: znanstveni skup povodom 90. obljetnice tiskanja knjige Stjepana Radića. [Glavni urednik Božidar Jelčić]. Zagreb: HAZU, Odsjek za ekonomska istraživanja Zavoda za povijesne i društvene znanosti, 1998.

☞ Feletar, Dragutin; Petar Feletar. Depopulacija i promjene u prostornom raspore-

Radno predsjedništvo znanstvenog skupa o povijesti Bjelovara.
S lijeva: Snježana Paušek-Baždar, Mladen Medar i Vladimir Strugar.

Mnoštvo je akademika bilo, a neki su i danas, članom ovog Razreda. Navest ćemo neke: povjesničari: Šime Ljubić, Ivan Kuljević Sakcinski, Franjo Rački, Vjekoslav Klaić, Ferdo Šišić, Miho Barada, Frane Bulić, Grga Novak, Josip Adamček, Lujo Margetić, Tomislav Raukar...; pravnici: Baltazar Bogišić, Ivo Krbek, Natko Katičić, Juraj Andrassy, Eugen Pusić, Vladimir Ibler, Jakša Barbić...; filozofi: Franjo Marković, Đuro Arnold, Albert Bazala, Stjepan Zimmermann, Branko Bošnjak, Predrag Vranicki...; ekonomisti: Petar Matković, Fran Vrbanić, Blaž Lorković, Mijo Mirković, Vladimir Stipetić, Jakov Sirotković, Ivo Perišin, Adolf Dragičević...; demografi: Milovan Zoričić, Milan Kreser, Vladimir Stipetić, Alice Wertheimer-Baletić...

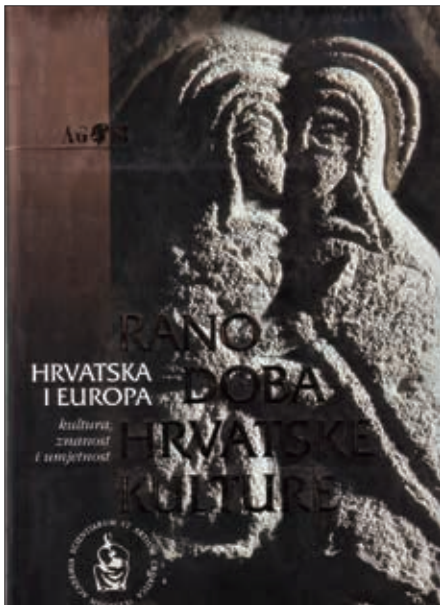
du stanovništva na području Bjelovarsko-bilogorske županije od 1857. do 2001. godine. // Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2, 2(2008), 61-117.

☞ Hrvatska i Europa: kultura, znanost i umjetnost. Svezak I: srednji vijek (VII.-XII. stoljeće): rano doba hrvatske kulture. Uredio Ivan Supićić. Zagreb: HAZU [etc.], 1997.

☞ Hrvatski domoljub Josip Juraj Strossmayer: ogledi. [Urednik Ivo Padovan]. Zagreb: HAZU, 1995.

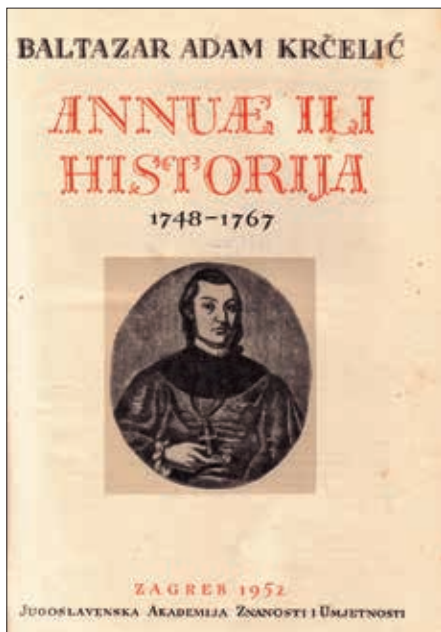
☞ Krčelić, Adam Baltazar. *Annuae* ili historija: 1748.-1767. [Preveo i pogovor napisao Veljko Gortan]. Zagreb: JAZU, 1952.

☞ Kriza i okviri ekonomske politike: zbornik radova. Pripremili Razred za društvene znanosti HAZU i Hrvatski insti-

tut za financije i računovodstvo. Zagreb: Hrvatska gospodarska komora, 2009.

☞ Lisabonski ugovor Europske unije (2007.): konsolidirani tekst Ugovora o Europskoj uniji (Maastricht, 1992.); Konsolidiran tekst Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Rim, 1957.): protokoli, prilo-

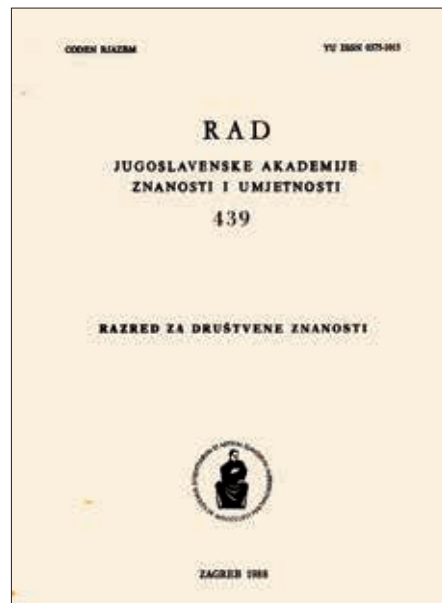
zi i izjave. Split: Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU, 2009.

☞ Margetić, Lujo. Srednjovjekovno hrvatsko pravo: obvezno pravo. Zagreb [etc.]: HAZU [etc], 1997.

☞ Prosen, Nevenka. Arheološko iskapanje tvrđave u Čazmi. // Ljetopis JAZU; knjiga 64. [Urednik Grga Novak]. Zagreb: JAZU, 1960. Str. 219-227.

☞ Sirotković, Jakov. Hrvatsko gospodarstvo: privredna kretanja i ekonomska politika. Zagreb: HAZU [etc], 1996.

☞ Uvjeti i izgledi ekonomskog razvoja Hrvatske početkom 21. stoljeća: zbornik radova znanstvenog skupa održanog 25. svibnja 2000. u Zagrebu. Urednici Gordan Družić, Jakov Sirotković. Zagreb: HAZU, Odsjek za ekonomska istraživanja et al., 2000.

☞ Weltheimer-Baletić, Alice. Razvoj stanovništva na području Zajednice općina Bjelovar. // Rad, 439(1988), 99-136.

☞ Zimmermann, Stjepan. Duševni život. Zagreb: JAZU, 1932. (Znanstvena djela za opću naobrazbu, knjiga 9.).

☞ Zimmermann, Stjepan. Religija i život. Zagreb: JAZU, 1938. (Znanstvena djela za opću naobrazbu, knjiga 11.).

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti

Razred je osnovan 1997. izdvajanjem iz povijesnog Matematičko-prirodoslovnog razreda iz kojeg su nastali i drugi razredi: Razred za prirodne znanosti, Razred za medicinske znanosti i Razred za tehničke znanosti.

Brojne studije od kojih se izdvajaju radovi o svjetski poznatom kemičaru Leopoldu Ružički i fizičaru Ruđeru Boškoviću. Za naše podneblje važne su studije o Božidaru Rogini, pioniru prehrambene kemije, kemičaru Gustavu Fleischeru, Rad 481 (Matematičke znanosti) u cijelosti posvećen matematičaru Vilku Niče te Virovitički zbornik.

Od mnoštva uglednih članova Razreda, akademika, u ovom pregledu navodimo: matematičare: Karlo Zahradnik, Vladimir Varičak, Juraj Majcen, Željko Marković, Vilko Niče, Danilo Blanuša, Radovan Ver-

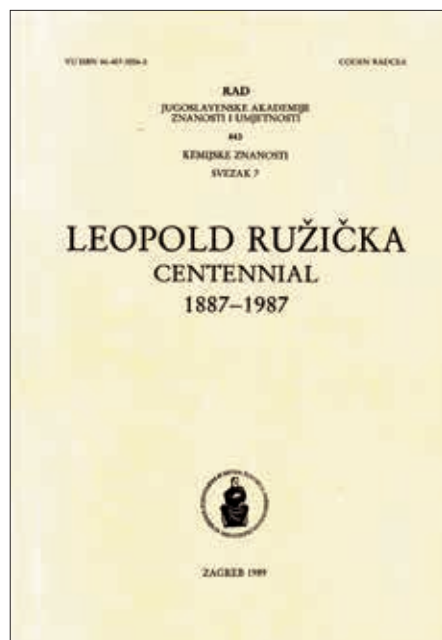
nić, Đuro Kurepa, Tomo Bosanac, Vladimir Devidé, Žarko Dadić, Josip Pečarić, Branko Souček...; fizičare: Stanko Hondl, Gaja Alaga, Mladen Pavić, Slaven Barišić, Ivan Supek, Ivo Šlaus, Vladimir Knapp...; kemičare: Bogoslav Šulek, Lavoslav Ružička, Vladimir Prelog, Gustav Janeček, Hrvoje Iveković, Drago Grdenić, Smiljko Ašperger, Boris Kamenar, Nenad Trinajstić, Elsa Reiner...

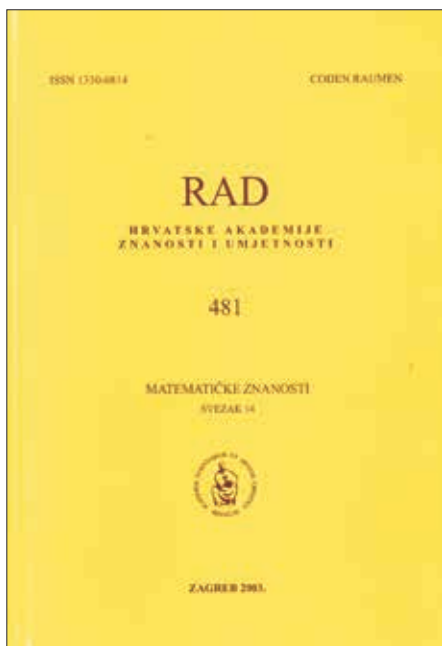
Radove objavljuju u časopisu *Croatica Chemica Acta* (od 1994.).

Izbor

☞ Ašperger, Smiljko. Kemijska kinetika i anorganski reakcijski mehanizmi. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1999.

☞ Dadić, Žarko. Mirko Danijel Bogdanić kao astronom. // Virovitički zbornik 1234.-1984.: zbornik radova sa znanstvenog skupa „Virovitica u prošlosti i sadašnjosti“, održanog u Virovitici od 2. do 3. listopada 1984. Urednik Andre Mohorovičić. Zagreb: JAZU; Virovitica: Skupština Općine, 1986. Str. 387-394.

Rad HAZU posvećen matematičaru Vilku Niče

☞ Danilo Blanuša (1903.-1987.) član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti: znanstveni skup održan 29. svibnja 2003. godine u palači Akademije u povodu 100. obljetnice rođenja. [Urednik Sibe Mardešić]. Zagreb: HAZU, 2003.

☞ Gustav Janeček (1848.-1929.): život i djelo. [Urednik Drago Grdenić]. Zagreb: HAZU, 2002.

☞ Iveković, Hrvoje; Renata Peroš. Mineralne i termalne vode SR Hrvatske = Mineral and thermal waters of SR Croatia. Zagreb: JAZU, 1981.

☞ Iveković, Hrvoje; Branko Kunst, Stjepan Ivić. Desalinacija. Zagreb: HAZU, Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, 1995.

☞ Leopold Ružička: Centennial 1887-1987. // RAD JAZU, Kemijske znanosti, 443(1989). [Urednik Krešimir Balenović]. Zagreb: JAZU, 1989.

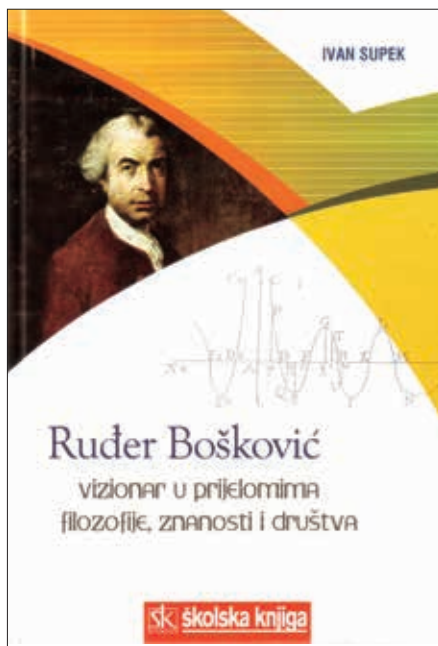
☞ Marković, Željko. Ruder Bošković. Zagreb: JAZU, 1968.

☞ Paušek-Baždard, Snježana. Kemijski rad Gustava Fleischera. // Radovi Zavoda za

znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 1, 1(2007), 205-217.

☞ Rad HAZU, Matematičke znanosti, 481(2003). [Urednik Vladimir Volenec]. Zagreb: HAZU, 2003. [Rad posvećen Vilku Niče].

☞ Supek, Ivan. Ruder Bošković: vizionar u prijelomima filozofije, znanosti i društva. [Pretisak prvog izdanja knjige. Zagreb: JAZU, Posebno izdanje Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, 1989.]. Zagreb: Školska knjiga, 2005.

☞ Trinajstić, Nenad. Božidar Rogina (1901.-1967.) – pionir prehrambene kemije u Hrvatskoj. // Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 1, 1(2007), 191-205.

Razred za prirodne znanosti

Razred okuplja geoznanosti (mineralogija, paleontologija, stratigrafija, tektonika, geografija, krš, geofizika) i bioznanosti (zoologija i ekologija, botanika, fiziologija, imunologija, poljoprivreda i šumarstvo).

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
 i
ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD U BJELOVARU
 POD POKROVITELJSTVOM

BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE
 GRADA BJELOVARA
 GRADA DARUVARA
 GRADA ČAZME
 GRADA GAREŠNICE
 GRADA GRUBIŠNO POLJE
 organiziraju
ZNANSTVENI SKUP

GRAD ŽUPANIJE BJELOVARSKA
 održava ga:
 "Neposredni nadležnosti i knjižničarska opremljenost" odgojstva
Franjo Josipa I.
 iz povijesnog razdoblja od 17. stoljeća 1872.

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA:
PROŠLOST I SADAŠNJOST
 Sudjeluju:
 MIRELA SLUKAN ALTIĆ, MIRA KOLAR-DIMITRIJEVIĆ, DRAGUTIN FELETAR, PETAR FELETAR,
 VJENCESLAV HEROUT, JAROSLAV VACULIK, MARINKO PRKA, DUBRAVKO HABEK, MLADEN MEDAR,
 GORAN JAKOVLJEVIĆ, ILIJA PEJIĆ, MIRJANA JAKČIN IVANČIĆ, ŽELJKA ŠTEFŠA, BERISLAV SCHEJBAL,
 HRVOJE PETRIĆ, ŽELJKO KARAUŁA, MLADEN VEZMAROVIĆ, JOSIP BIŠKUP

Bjelovar, 18. listopada 2007. od 9 sati
HOTEL CENTRAL, Bjelovar, V. Lisinskog 2

Svakako da su u ovom kontekstu važni radovi o Medvednici (M. Herak), Moslavačkoj gori (J. Pamić), šumama hrasta lužnjaka (D. Klepac), zbornik o poljoprivredi i obnovljivim izvorima energije...

Akademik Pavle Dešpalj pozdravlja skup o povijesti Županije 18. 10. 2007.

Akademici: Mijat Kišpatić, Spiridon Brusina, Marijan Salopek, Branko Sakač, Dragutin Gorjanović Kramberger, Đuro Pilar, Andrija Mohorovičić, Milan Herak, Stjepan Škreb, Josip Torbar, Zoran Bujas, Borislav Petz, Vale Vouk, Dušan Klepac, Ivo Pevalek, Vanda Kochansky-Devidé, Vlatko Silobrić...

Časopisi: Acta geologica, Larus.

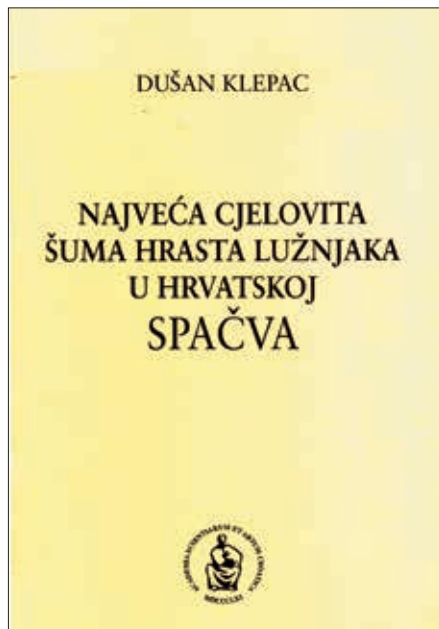
Izbor

Goldberg, Josip. O recentnim fluktuacijama naše klime. Zagreb: JAZU, 1954.

Herak, Milan. Medvednica: zagonetno zagrebačko gorje: povijesni put do novih zemljopisnih spoznaja = enigmatic Zagreb mountains: historical way to new geoscientific notions. Zagreb: HAZU, Hrvatski geološki institut, 2006.

Herak, Milan. Povijesni temelji hrvatske geologije. Zagreb: HAZU, Razred za prirodne znanosti, 2002.

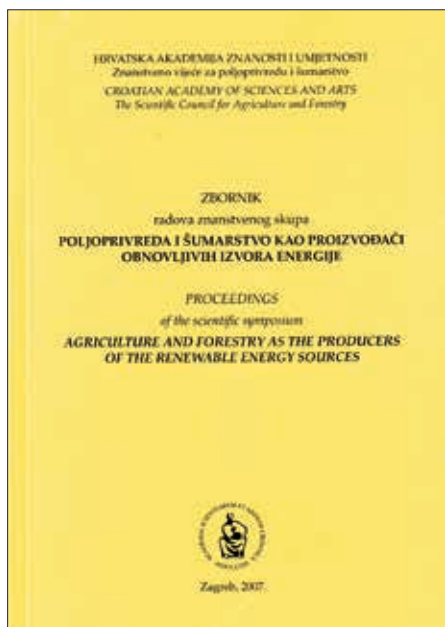
Hundred years of quantum theory: Proceedings of the Symposium held at the Croatian Academy of Sciences and Arts Zagreb, December 14, 2000. Zagreb: HAZU, Razred za prirodne znanosti, 2002.

Klepac, Dušan. Najveća cjelovita šuma hrasta lužnjaka u Hrvatskoj – Spačva. Vinkovci: HAZU, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, 2000.

Majer, Vladimir. Uloga geoznanosti u suvremenom društvu. Zagreb: HAZU, Razred za prirodne znanosti, 2007.

Pamić, Jakob. Alpinski granitoidi, migmatiti i metamorfiti Moslavačke gore i okolne podloge Panonskog bazena (Sjeverna Hrvatska, Jugoslavija). Zagreb: JAZU, 1990.

☞ Poljoprivreda i šumarstvo kao proizvođači obnovljivih izvora energije = Agriculture and forestry as the producers of the renewable energy sources: zbornik radova znanstvenog skupa = proceedings of the scientific symposium. [Urednik Slavko Cvetnić]. Zagreb: HAZU, Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo, 2007.

☞ Spomenica Miše Kišpatića: povodom stogodišnjice njegova rođenja. [Urednik Fran Tućan]. Zagreb: JAZU, s. a.

☞ Zbornik radova znanstvenog skupa Prašumski ekosustavi dinarskog krša i prirodno gospodarenje šumama u Hrvatskoj [Zagreb, 27. i 28. rujna 2007.] = Proceedings of the scientific symposium virgin forest ecosystems of Dinaric karst and nature. Zagreb: HAZU, 2009.

Razred za medicinske znanosti

Članovi Razreda za medicinske znanosti, akademici, bili su, a mnogi su još i danas živi, velikani hrvatske i svjetske medicine:

Albert Botteri, Karlo Radoničić, Ante Šercer, Božo Peričić, Milisav Demerec, Andrija Štampar, Franjo Durst, Arpad Hahn, Franjo Kogoj, Sergej Forenbacher, Ivo Babić, Dragan Dekaris, Ivo Padovan, Slavko Cvetnić, Nikša Allergetti, Branko Kesić, Marko Pećina, Branko Vrhovec, Zvonko Kusić, Jelena Krmpotić-Nemanić, Matko Marušić, Vladimir Luetić, Mirko Dražen Grmek...

Razred okuplja različite grane medicine.

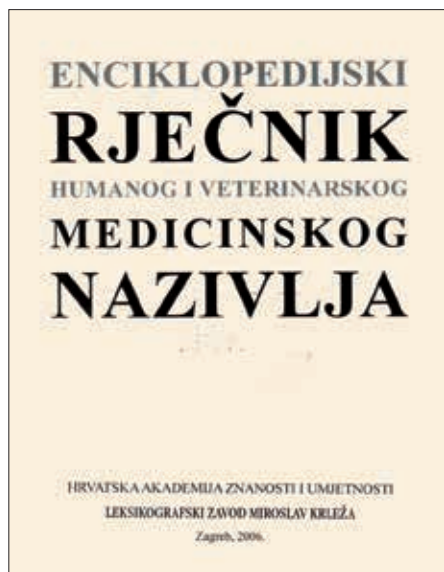
Medicina se kao rijetko koja znanost ubrzano razvija. Njezin razvoj prate brojne knjige uglednih akademika. Ipak na znanstvenim skupovima i u zbornicima radova s tih skupova prezentirane su najnovije spoznaje. Od mnoštva skupova ističemo „Bolesti dojke“ i „Prevenција ateroskleroze“.

Izbor

☞ Bolesti dojke: zbornik radova XVI. znanstvenog sastanka „Bolesti dojke“ održanog 21. 9. 2006. u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. [Urednici Ivan Prpić, Josip Unušić]. Zagreb: HAZU, Razred za medicinske znanosti, Odbor za tumore, 2006.

☞ Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog nazivlja. [Glavni urednik Ivo Padovan]. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Leksikografski zavod „M. Krleža“, 2006.

☞ Etika u odnosu čovjeka i životinja: zbornik = Ethical aspects in relations between man and animals. Urednik Hrvoje Gomerčić. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1996.

☞ Grmek, Mirko Dražen. Hrvatska medicinska bibliografija: opis tiskanih knjiga i članka s područja humane i veterinarske medicine i farmacije, koji se odnose na Hrvatsku. Zagreb: JAZU, 1955.

☞ Gušavost u Hrvatskoj: prošireni zbornik sa Znanstvenog skupa „Nedostatak joda i gušavost u Hrvatskoj – epidemiologija i jodna profilaksa“ održanog 21. listopada 1999. u palači HAZU. Glavni i odgovorni urednik Zvonko Kusić. Zagreb: HAZU: Klinička bolnica „Sestre milosrdnice“, 2000.

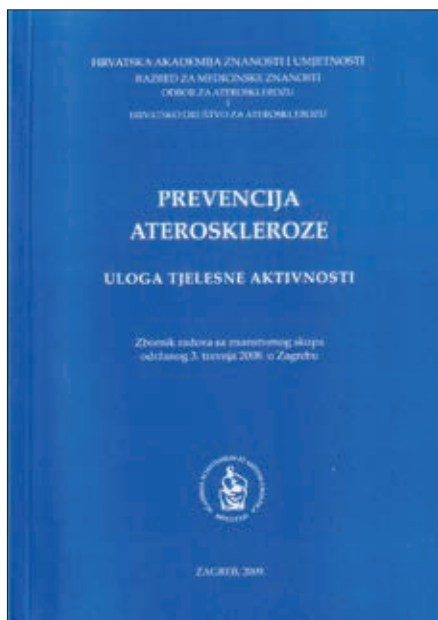
☞ Melanom: zbornik radova znanstvenog simpozija održanog u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu 6. ožujka 2008. Urednik Zvonko Kusić. Zagreb: HAZU, 2008.

☞ Povezanost bolesti srca i mozga. Urednik Vladimir Goldner. Zagreb: HAZU, Razred za medicinske znanosti, Odbor za kardiovaskularne bolesti, 2004.

☞ Prevencija ateroskleroze: uloga tjelesne aktivnosti: zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog 3. travnja 2008. u Zagrebu. [Urednik Željko Reiner]. Zagreb: HAZU, Razred za medicinske znanosti, Odbor za ateroskleroze: Hrvatsko društvo za ateroskleroze, 2009.

☞ Rak dojke u 21. stoljeću: zbornik radova X. znanstvenog sastanka „Bolesti dojke“ održanog 5. 10. 2000. u Zagrebu. [Urednici Ivo Padovan, Josip Unušić]. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2000.

☞ Štampar, Andrija. Dnevnik s putovanja 1931.-1938. Priredili i uredili Željko Dugac i Marko Pečina. Zagreb: HAZU [etc], 2008.

Razred za filološke znanosti

Razred okuplja različite filološke discipline: leksikografiju, dijalektologiju, onomastiku, etimologiju, klasičnu filologiju, povijest književnosti...

Akademici filolozi: Vatroslav Jagić, Fran Kurelac, Armin Pavić, Adolfo Veber Tkalčević, Bogoslav Šulek, Tomo Maretić, August Musić, Dragutin Boranić, Stjepan Ivšić, Antun Barac, Petar Skok, Josip Torbarina, Mirko Deanović, Ljudevit Jonke, Mate Hraste, Petar Guberina, Josip Hamm, Rudolf Filipović, Milan Moguš, Zdenko Škreb, Radoslav Katičić, Stjepan Babić, Josip Vončina, Dalibor Brozović, Petar Šimunović, Eduard Hercigonja, Božidar Finka...

Časopisi: Hrvatski dijalektološki zbornik (od 1956.), Filologija (od 1957.), Folia onomastica croatica (od 1991.).

Hrvatska filologija podarila nam je mnoštvo kapitalnih djela a pri tom se misli na leksikografski i gramatičarski rad, na rječnike (Akademijin s 97 svezaka, Benešićev s 12 svezaka, Skokov sa 4 sveska...), na gramatike, a posebice Veliku gramatiku hrvatskog jezika (4 sveska).

Izbor

☞ Babić, Stjepan. Tvorba riječi u hrvatskome književnom jeziku. 3. poboljšano izdanje. Zagreb: HAZU: Globus, 2002. (Velika hrvatska gramatika; knj. 2.).

☞ Barac, Antun. Hrvatska književnost od Preporoda do stvaranja Jugoslavije. Sv. 1-2. Zagreb: JAZU, 1954.-1960.

☞ Benešić, Julije. Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića. Sv. 1-12. Za tisak priredio i uvod napisao Josip Hamm. Zagreb: JAZU, 1985.-1990.

☞ Birnbaum, Marianna D. Janus Pannonius Poet and Politician. Zagreb: JAZU, Razred za filologiju, 1981.

☞ Jagić, Vatroslav. Život i rad Jurja Križanića: o tristogodišnjici njegova rođenja. Zagreb: JAZU, 1917. (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti; knjiga 28.).

☞ Katičić, Radoslav. Sintaksa hrvatskoga književnog jezika. 3. poboljšano izdanje. Zagreb: HAZU: Globus, 2002. (Velika hrvatska gramatika; knj. 3.).

☞ Pjesme Šiška Menčetića i Đore Držića, i ostale pjesme Ranjinina zbornika. Drugo, sasvim preuđeseno izdanje. Priredio Milan Rešetar. Zagreb: JAZU, 1937. (Stari pisci hrvatski; knjiga 2.).

☞ Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika: nacrti za gramatiku. Autori: Stjepan Babić, Dalibor Brozović, Milan Moguš, Slavko Pavešić,

Ivo Škarić, Stjepko Težak. Zagreb: HAZU: Globus, 1991. (Djela HAZU, Razred za filološke znanosti; knj. 63.).

☞ Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Sv. 1-23. Obraduje Đuro Daničić...et al. Zagreb: JAZU, 1880.-1976.

☞ Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika. Urednik Božidar Finka. Zagreb: JAZU [etc.], 1984.

☞ Senjski glagoljski misal 1494. Pretisak. Urednici Milan Moguš i Anica Nazor. Zagreb: HAZU, 1994.

☞ Skok, Petar. Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Sv. 1-4. Uredili Mirko Deanović, Ljudevit Jonke; priredio za tisak Valentin Putanec. Zagreb: JAZU, 1971.-1974.

☞ Stjepan Ivšić i hrvatski jezik: zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga u Orahovici od 29. travnja do 1. svibnja 1994. godine o 110. obljetnici rođenja profesora Stjepana Ivšića (1884.-1994.). [Glavni urednik Božidar Finka]. Zagreb: HAZU; Orahovica: Matica hrvatska, Ogranak, 1996.

☞ Vinja, Vojmir. Jadranske etimologije: jadranske dopune Skokovu Etimologijskom rječniku. Zagreb: HAZU: Školska knjiga, 1998.

Razred za književnost

Književnici, povjesničari književnosti i teatrolozi akademici: Mirko Bogović, Bogoslav Šulek, Vatroslav Jagić, Fran Kurelac, Franjo Marković, Pero Budmani, Đuro Arnold, Milan Rešetar, Dragutin Domjanić, Vladimir Nazor, Janko Leskovar, Milan Begović, Ivana Brlić-Mažiranić, Franjo Fancev, Antun Barac, Mihovil Kombol, Miroslav Krleža, Mate Balota, Petar Šegedin, Dobriša Cesarić, Gustav Krklec, Dragutin Tadijanović, Vjekoslav Kaleb, Ivan Dončević, Jure Kaštelan, Marin Franičević, Rafo Bogišić, Ivo Frangeš, Mirko Božić, Aleksandar Flaker, Slavko Mihalić, Slobodan Novak, Antun Šoljan, Ivan Aralica, Luko Paljetak, Ranko Markinković, Ivan Slamnig, Goran Tribuson...

Časopis: Forum (od 1962.).

Edicije Stari pisci hrvatski, sabrana djela mnogih hrvatskih pisaca, brojni znanstveni skupovi o književnicima, časopis Forum... samo su dio nakladničkog bogatstva. Za bilogorski kraj važni su zbornik o Đuri Sudeti te Repertoar hrvatskih kazališta u kojem je i rad o Bjelovarskom kazalištu (M. Medar).

Izbor

☞ Begović, Milan. Sabrana djela. Sv. 1-22. Uredili Vida Flaker, Tihomil Maštrović, Antun Pavešković... Zagreb: HAZU: Naklada Ljevak, 2002.-2010.

☞ Đuro Sudeta: pjesnik i pripovjedač: zbornik radova sa znanstvenog skupa o

Đuri Sudeti održanog u Bjelovaru 6. svibnja 2004. [Urednici Ilija Pejić, Miroslav Šicel]. Bjelovar: Bjelovarsko-bilogorska županija; Zagreb: HAZU, 2005.

☞ Držić, Džore. Pjesni ljuvene. Priredio i osvrtn napisao Josip Hamm. Zagreb: JAZU, 1965. (Stari pisci hrvatski; knjiga 33.).

Sudionici skupa 26. 11. 2009. S lijeva: Miroslav Čačija, Slobodan Kaštela, Ante Topalović i Mara Milinović.

Župan Miroslav Čačija pozdravlja skup 26. 11. 2009.

☞ Kranjčević, Silvije Strahimir. *Sabrana djela*. Sv. 1-3. Uredili Dragutin Tadijanović, Ivo Frangeš. Zagreb: JAZU, Odjel za suvremenu književnost, 1958.-1967.

☞ Krležini dani u Osijeku 2008.: *Tekst, podtekst i intertekst u hrvatskoj drami i kazalištu*. Priredio Branko Hećimović. Zagreb: HAZU; Osijek: Hrvatsko narodno kazalište: Filozofski fakultet, 2009.

☞ Matoš, Antun Gustav. *Sabrana djela*. Sv. 1-17. Uredili Dragutin Tadijanović, Davor Kapetanić.... Zagreb: JAZU, Razred za suvremenu književnost, Institut za književnost i teatrologiju, 1973.

☞ Mažuranić, Ivan. *Smrt Smail-age Čengića*. Priredio Davor Kapetanić. Zagreb: JAZU, Odjel za suvremenu književnost, 1968. (Hrvatski pjesnici).

☞ *Pjesme Antuna Kanizlića, Antuna Ivanošića i Matije Petra Katančića*. Priredio za štampu i uvod napisao T. Matić. Zagreb: JAZU, 1940. (Stari pisci hrvatski; knjiga 26.).

☞ *Repertoar hrvatskih kazališta: 1840.-1860.-1980*. Sv. 1-3. Priredio i uredio Branko Hećimović. Zagreb: HAZU: Globus: AGM, 1990.-2002.

☞ *Zbornik radova o Dragutinu Tadijanoviću 1991.-2007*. Priredio i uredio Dubrav-

ko Jelčić; suradnici Suzana Jukić i Aco Zrnić. Zagreb: HAZU, Razred za književnost: Školska knjiga, 2007.

Forum, 1, 1(1962.). Glavni i odgovorni urednik Marijan Matković. Zagreb: JAZU, Odjel za suvremenu književnost, 1962. –

Razred za likovne umjetnosti

Razred za likovne umjetnosti okuplja likovne umjetnike (slikare i kipare), arhitek-te i urbaniste te teoretičare i povjesničare umjetnosti. Članovima razreda od 1919. pa do danas bilo je mnoštvo akademika: Bela Csikos Sessia, Klement Menci Crnčić, Martin Pilar, Ferdo Kovačić, Oton Iveković, Ivan Meštrović, Vladimir Becić, Ljubo Babić, Antun Augustinčić, Tomislav Krizman, Vanja Radauš, Marino Tartaglia, Krsto Hegedušić, Fran Kršinić, Cvito Fisković, Jerolim Miše, Marijan Detoni, Ljubo Karaman, Vojin Bakić, Ljubo Ivančić, Nikola Reiser, Boris Dogan, Zlatko Prica, Ferdinand Kulmer, Vilim Svečnjak, Velimir Neidhardt, Ivan Kožarić, Edo Murtić, Miroslav Šutej, Nives Kavurić-Kurtović, Đuro Seder, Vera Horvat Pintarić...

Časoslov Farnese

Katalozi izložbi, zbornici o velikanima hrvatske likovne umjetnosti, monografije, pretisci... od kojih znatan dio prikazuje Strossmayerovu galeriju starih majstora.

Akademija je izdala i nekoliko kataloga izložbi Josipa Zemana, Vojina Bakića i Ede Murtića, poznatih bjelovarskih umjetnika.

Izbor

☞ Arhitekti članovi JAZU. [Urednik Drago Galić; prijevod na engleski Vladimir Ivir; fotografija Miroslav Begović]. Zagreb: JAZU [etc.], 1991.

☞ Časoslov Farnese s minijaturama Julija Klovića. Komentari William M. Voelkle, Ivan Golub; predgovor Miroslav Begović. [Potpuno faksimilsko izdanje u bojama izvornika MS M.69]. Zagreb [etc.]: HAZU [etc.], 2001.

☞ Hrvatska i Europa: kultura, znanost i umjetnost. Sv. 1-5. Uredili Ivan Supićić... Zagreb: HAZU [etc.], 1997.-

☞ Klovićev zbornik: minijatura-crtež-grafika: 1450.-1700.: zbornik radova sa znanstvenog skupa petstote obljetnice rođenja Jurja Julija Klovića: Zagreb, 22.-24. listopada 1998. Uredio Milan Pelc. Zagreb: HAZU [etc.], 2001.

☞ Osječka arhitektura: 1918.-1945. [Urednici Julijo Martinčić, Dubravka Hackenberger; prijevod Dubravka Papa].

Časoslov Farnese

Osijek: HAZU, Zavod za znanstveni i umjetnički rad, 2006.

☞ Stoljeće hrvatskog plakata. [Autorica izložbe i predgovora Lada Kavurić; urednica kataloga Slavica Marković]. Zagreb: HAZU, Kabinet grafike, 2001.

☞ Strossmayerova donacija: europska umjetnost od X. do XIX. stoljeća. [Odgovorni urednik Ante Vulin; predgovor Đuro Vandura; bibliografija Indira Šamec Flasar; fotografija Boris Krstinić... et al.]. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Strossmayerova galerija starih majstora, 2006.

☞ Zlato i srebro Zadra. Predgovor napisao Miroslav Krleža; [fotografija Ivo Tomulić]. Zagreb: JAZU, s. a.

☞ Zeman, Josip. Zeman: Igra drva: Salon Likum Zagreb, 1.-5. 4. 1964.: [katalog izložbe]. Zagreb: Izdavački zavod JAZU, 1964.

☞ Zlamalik, Vinko. Strossmayerova galerija starih majstora Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Zagreb: JAZU, 1982.

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju

Razred je osnovan 1985., a od 1919. glazbena umjetnost je proučavana u zajedničkom Umjetničkom razredu.

Glazbenici i muzikolozi akademici: Božidar Širola, Franjo Dugan st., Janko Barlè, Dragan Plamenac, Vinko Žganec, Blagoje Bersa, Krešimir Baranović, Boris Papandopulo, Josip Andreis, Lovro Županović, Milo Cipra, Jakov Gotovac, Ivan Supićić, Koraljka Kos, Bruno Bjelinski, Natko Devčić, Anđelko Klobučar, Pavle Dešpalj, Jerko Bezić, Stanko Horvat, Frano Parać, Stanislav Tuksar, Nikša Gligo, Ennio Stipčević...

Pretisci djela hrvatske glazbene baštine, Kuhačeva korespodencija, Žgančevi etnomuzikološki radovi o narodnim popijevkama koprivničkog kraja i drugih hrvatskih krajeva, Bezićeva Folklorna baština bjelovarskog kraja... naznačuju tek mnoštvo Akademijinih izdanja koje naše knjižnice posjeduju.

Izbor

☞ Cithara octochorda. [Urednici Milan Moguš, Lovro Županović]. Zagreb: HAZU [etc.], 1998.

☞ Križanićev doprinos teoriji glazbe: znanstveni skup u povodu 300. obljetnice

smrti Jurja Križanića (1683.-1983.). Uredio Ivan Supićić. Zagreb: HAZU, 1992.

🌀 Kuhač, Franjo Ksaver. Korespondencija I/1 (1860.-1862.). Pripremio Ladislav Šaban. Zagreb: JAZU, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, Zavod za muzikološka istraživanja, 1989.

🌀 Kuhač, Franjo Ksaver. Korespondencija I/2 (1863.). Pripremio Ladislav Šaban. Zagreb: HAZU, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, Zavod za povijest hrvatske glazbe, 1992.

🌀 Nikola Šubić Zrinjski: glasovirski izvadak Nikole Fallera. Izabrana djela o 150. obljetnici skladateljeva rođenja. Knjiga IV.: Glazbeno-scenska djela, sv. 1. Priredio Lovro Županović. Zagreb: HAZU, 1993.

🌀 Pavlinski zbornik: 1644.: faksimilski pretisak. Uredili Milan Moguš i Lovro Županović. Zagreb: HAZU, 1991.

🌀 Pavlinski zbornik 1644.: transkripcija i komentari. Za tisak pripremili Koraljka Kos ... [et al.]. Zagreb: HAZU, 1991.

🌀 Pettan, Hubert. Popis skladbi Ivana Zajca: prilog gradi o Ivanu Zajcu. Zagreb: JAZU, 1956.

🌀 Vidaković, Alba. Vinko Jelić (1596.-1636.) i njegova zbirka duhovnih koncerata i ricercara „Parnasia Militia“ (1622.). Zagreb: JAZU, 1957.

🌀 Žganec, Vinko. Hrvatske narodne popijevke iz Koprivnice i okolice. Sakupio, analizirao, uredio i muzikološki obradio Vinko Žganec. Zagreb: JAZU, 1962.

🌀 Žganec, Vinko. Narodne popijevke Hrvatskog Zagorja. Zagreb: JAZU, 1950.-1952.

🌀 Županović, Lovro. Vatroslav Lisinski: (1819.-1854.): život: djelo: značenje. Zagreb: JAZU, 1969.

Razred za tehničke znanosti

Razred za tehničke znanosti osnovan je 1996. Dotada su tehničke znanosti proučavane unutar Razreda za matematičke, fizičke i tehničke nauke, osnovanog 1947. kada se izdvojio iz Matematičko-prirodoslovnog odjela.

Znanstvenici tehničkih znanosti akademici: Josip Lončar, Milivoj Petrik, Hrvoje Požar, Tomo Bosanac, Vladimir Matković, Vojislav Bego, Dragutin Fleš, Josip Božičević, Božo Udovičić, Sibila Jelaska, Petar Krešimir Čolić, Mirko Zelić, Elso Kuljanić...

Objavljaju u edicijama: Rad, Bilten Razreda za tehničke znanosti...

Izbor

🌀 Josip Božičević: Prometna valorizacija Hrvatske. Zagreb: HAZU, Znanstveni savjet za promet, 1992.

🌀 Rad HAZU, Tehničke znanosti, 477(1999). Urednik Vladimir Matković. Zagreb: HAZU, 1999.

FOTO T. ČABA

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I
UMJETNIČKI RAD U BJELOVARU

ORGANIZIRA

ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP

GARIĆ-GRAD I OKOLICA: OD SREDNJOVJEKOVLJA DO SUVREMENOSTI

SUORGANIZATORI:

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA • GRAD BJELOVAR
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA • OPĆINA BEREK • MUZEJ MOSLAVINE U KUTINI
GRADSKI MUZEJ BJELOVAR • DRŽAVNI ARHIV BJELOVAR
TURISTIČKA ZAJEDNICA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE
UDRUGA GARIĆ-GRAD • POVIJESNA UDRUGA MOSLAVINE
ZMAJSKI STOL U BJELOVARU • DRUŽBE • BRAČA HRVATSKOG ZMAJA

SUDJELUJU:

MR. SC. SILVIJA PISK, IVANA ŠKILJAN, DR. SC. KRESIMIR REGAN, DR. SC. HRVOJE PETRIĆ
RUŽA LENAC-BRLEKOVIĆ, DR. SC. TAJANA PLEŠE, KRESIMIR KARLO I. DR. SC. TAJANA PLEŠE, MILAN PEZELJ,
JASMINA URODA KUTLIĆ, ŽELJKO KARAUJA, DR. SC. LJILJANA DOBROVŠAK,
DOC. DR. SC. HRVOJE GRAČANIN, DR. SC. ZRINKA NIKOLIĆ JAKUS I
DR. SC. ŽELJKO DUGAČ.

PODGARIĆ, 28. LISTOPADA 2010., 9³⁰ SATI
HOTEL • VILA GARIĆ •

Garić-grad

Podgaričko jezero

Akademik Franjo Šanjek pozdravlja skup,
Podgarić, 28. 10. 2010.

Učenici OŠ Berek na početku skupa o Garić-gradu,
Podgarić, 28. 10. 2010.

Sudionici skupa o Garić-gradu, Podgarić, 28. 10. 2010.

Na kraju...

Prvotni cilj osnivanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Josip Juraj Strossmayer jasno je naznačio: „... da nam, naime, blagorodica i blagovjesnica više svjetlosti i višega izobraženja, knjiga narodna, svaki dan to više procvate ter narod naš duševnim blagom svojim u tolikom izobilju obogati da se naskoro s najobraženijim narodima svijeta ustakmiti može.“¹

Bez naobraženih ljudi, „umnih i moralnih sila“, nema ni narodnog napretka. „Te sile mi potrebujemo, gospodo, nadasve, da važni položaj svoj upotrijebimo, da zadaću svoju na koristi i slavu naroda našega riješimo. Da si tih sila nabavimo, nužno je da u sredini našoj i u narodnom duhu sveučilište ustanovimo.“²

S vremenske udaljenosti od sto i pedeset godina možemo samo potvrditi da su ciljevi osnivanja Akademije i Sveučilišta u cijelosti ispunjeni: hrvatska knjiga je doprla u sve pore društvenog, kulturnog i znanstvenog života, hrvatske zemlje su ujedinjene, visoko školstvo je u stalnom razvoju...

Akademija je u proteklom vremenu razvila bogatu nakladničku djelatnost. Mnoga njezina izdanja ušla su u fondove i zbirke knjižnica i čitaonica ove regije što smo u radu i pokazali. Iz Bilogore i Podravine potječu i neki od akademika: književnik i filozofi Franjo Marković i Stjepan Zimmermann, matematičar Vilko Niče, fizičari Branko Souček i Tomo Bosanac, embriolog Anton Švajger, književni povjesničar Franjo Fancev, književnici Ivan Dončević i Goran Tribuson, slikar Edo Murtić, kipar Vojin Bakić...

Nemjerljiv je Akademijin doprinos razvitku hrvatske znanosti, obrazovanja i kulture. I ne samo hrvatske, jer od osnutka je imala veliko značenje za cijeli slavenski jug. Akademija je puno toga dala i svjetskoj

znanstvenoj misli i umjetnosti. Njezinim članovima bili su: fizičar Nikola Tesla, kemičari nobelovci Lavoslav Ružička i Milan Prelog, filolog Vatroslav Jagić, kipar Ivan Meštrović...

Izvori i literatura

Arhiva Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kroz fotografije. Glavni urednik Slobodan Kaštela; fotografija Damir Fabijanić. Zagreb: HAZU, 2007.

Online katalozi narodnih knjižnica u Bjelovaru, Čazmi, Daruvaru, Garešnici, Grubišnom Polju i Hercegovcu. Dostupno na:

<http://library.foi.hr/m3/ksrez.asp?B=31&css=&dlib=1>
(Bjelovar)

<http://library.foi.hr/m3/ksrez.asp?B=36&css=&dlib=1>
(Čazma)

<http://library.foi.hr/m3/ksrez.asp?B=88&css=&dlib=1>
(Daruvar)

<http://library.foi.hr/m3/ksrez.asp?B=25&css=&dlib=1>
(Garešnica)

<http://library.foi.hr/m3/ksrez.asp?B=85&css=&dlib=1>
(Grubišno Polje)

<http://library.foi.hr/m3/ksrez.asp?B=401&css=&dlib=1>
(Hercegovac)

140 godina Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Glavni urednik Milan Moguš. Zagreb: HAZU, 2001.

Strossmayer, Josip Juraj. Govor o akademiji i sveučilištu: govoren u Saboru dne 29. travnja 1861. U: Cipek, Tihomir; Josip Vrandečić. Hrestomatija liberalnih ideja u Hrvatskoj. Zagreb: Disput, 2004.

¹ Josip Juraj Strossmayer. Govor o akademiji i sveučilištu: govoren u Saboru dne 29. travnja 1861. U: Cipek, Tihomir; Josip Vrandečić. Hrestomatija liberalnih ideja u Hrvatskoj. Zagreb: Disput, 2004. Str. 111.

² Isto, str. 114.

ACADEMIA SCIENTIARUM

MDC